

- Talepunkter/Q&A i samband med Fåravelsförbundets manifestation
- Varför vill fårägare hålla manifestationen Rovdjursvaka 2020?
- Fårnäringens möjligheter och hot

ROVDJURSVAKA 2020

Den 16 september 2020 kl 19–21

Svenska Fåravelsförbundet (SF)

SF består av 24 distrikt och många rasföreningar runt om i landet, och har ca 2600 medlemmar.

SF arbetar med politisk påverkan och bevakning av många frågor; rovdjursproblematiken, livsmedelsstrategin, jordbrukspolitik som påverkar fårnäringen och kunskapsförsörjning. SF samarbetar med andra aktörer t.ex. LRF Kött och Gård & Djurhälsan.

Information och digital gemenskap

På Svenska Fåravelsförbundets hemsida hittar ni mycket information. SF finns också på Facebook, där rovdjursvakans finns som ett Evenemang dit alla är välkomna att lägga upp bilder från sin egna vakor.

Fårnäringen

Lammproduktionen i Sverige i dag består av knappt 9000 fårföretagare. Medelbesättningen ligger i snitt på 33 moderdjur. Den svenska andelen av vår lammköttkonsumtion är lägre än 30 %, resten är importerat.

Den svenska fårnäringen behöver växa för att möta den ökande efterfrågan på svenskt lammkött. Vi skapar levande landsbygd och arbetstillfällen i hela landet. Svensk lammproduktion producerar även skinn, ull och öppna landskap. Det gynnar den biologiska mångfalden på ca 50 000 ha betesmark, vilket är ca 10 % av den svenska naturbetesarealen. Mulen och handen skapar den biologiska mångfalden.

Det finns utrymme för både stora och små besättningar. Det är en relativt lätt produktionsgren för nystartade att komma igång med – inte så kapitalkrävande. Det är relativt många kvinnor i företagen.

Det finns en stor möjlighet att öka produktionen i Sverige om möjligheter ges!

Varför ökar inte produktionen?

Avräkningspriserna på lamm är högre än på många år, ändå ökar inte produktionen.

Ovisshet är något människans har svårt att hantera, och det gäller i högsta grad för rovdjur- och viltpolitik. Ingen vet vad som händer i morgon eller framöver, det sceneriet har varit väldigt tydligt i rovdjurspolitiken.

Fårnäringen, likt annat lantbruk, behöver förvaltning av våra rovdjur och annat vilt som ger långsiktighet, förutsägbarhet och tydlighet. Våra myndigheter måste skapa en trovärdig färdplan med god handlingskraft som skapar en framtidstro för svenskt lantbruk över tid.

Det öppna landskapet är hotat

I stora delar av vårt land är vall den enda gröda som är rimlig att odla, och det gäller speciellt i skogs- och mellanbygd där vårt mosaiklandskap finns. Det är marker som bara är lämpade för betesdjur. Det största hotet mot dessa bygder är en kraftigt reducerad animalieproduktion. Landskapet växer snabbt igen och arbetstillfällena försvinner i glesbygd. Lantbruket och de öppna landskapet är navet för den svenska landsbygden.

Den absurda rovdjurspolitiken förstärker och påskyndar avvecklingen.

Den lokalproducerade maten är hotad

Är den svenska befolkningen medveten om att den svenska animalieproduktionen reducerats kraftigt? Om inte den offentliga upphandlingen och våra konsumenter är beredda att betala för våra produkter visar samhället samtidigt att den svenska modellen med god djuromsorg, betesdrift, minimal antibiotikaanvändning och förbud mot tillväxthormoner är omöjlig att konkurrera med i en värld styrd av frihandel. Vi odlar varken sojabiff eller proteinpulver på våra åkrar. För att samhället ska uppnå de politiskt uppsatta miljömålen är alla helt beroende av ett aktiv jord- och skogsbruk.

Fårnäringen producerar ett mycket högkvalitativt lammkött till våra svenska konsumenter. Konsumtionen har ökat med ca 7 % per år (ett ingefärligt snitt för de fem senaste åren), samtidigt som produktionen inte ökar. Men vi kan producera lamm i Sverige!

Ett land utan egen matproduktion är ett fattigt land!

Otryggheten som fårägare

Det är inte ovanligt att djurägare hotas av olika grupper i samhället vid ett rovdjursangrepp. De blir skuldbelagda för att inte tillräckligt förebyggt rovdjursattacker, och blir beskyllda för att inte ta hand om sina djur ordentligt. Även vissa myndighetspersoner kan ibland ifrågasätta djurägaren.

Att leva i rovdjursland under press och över tid är en stor oro och stress för djurägaren. Man vågar inte åka hemifrån under betesperioden. Att ta in djuren på natten är antingen praktiskt omöjligt eller innebär en enorm extra arbetsbelastning. Vissa försöker störa rovdjuren genom att köra fyrhjuling nattetid. Man sover oroligt på nätterna eftersom man hela tiden försöker lyssna om det är någon oro i flocken. Varje morgon när man vaknar undrar man om man kommer att mötas av döda djur i hagen. Många fårägare i rovdjursland längtar inte längre efter sommaren.

Det trauma många känner gör att man inte vågar satsa eller fortsätta driva sin verksamhet vidare, att inte våga släppa ut sin hund eller ens vilja bo kvar på gården. Att tvingas ge upp sitt yrke och sin livsstil går inte att mäta, vare sig ekonomiskt eller psykosocialt.

Får fårägare skydda sina djur?

Det finns en bestämmelse i jaktförordningen, 28 §, som ger djurägare möjlighet att skydda sina djur vid rovdjursangrepp – under vissa förutsättningar. Bestämmelsen är bra.

Hur fungerar §28 i praktiken?

Svårigheten är att de flesta rovdjursangrepp sker utan förvarning, nattetid. Det är alltså en ren slump om djurägare eller djurvårdare faktiskt ser angreppet. Och ännu mindre chans att djurägaren har vapen till hands, att ljuset är tillräckligt för att skjuta och framför allt – att hinna göra någonting. Dessutom är många djurägare inte jägare och har därmed ingen möjlighet att få vapenlicens.

Vad behöver förändras?

- **Näringsen har inte råd att stå för de kostnader** som statens djur förorsakar, det måste vi alla i samhället bekosta. Vi tar ansvar för våra djur inne i hagen, och då får staten ta ansvar för sina djur utanför.
- **De regeringsbeslut som är tagna** måste följas, även på tjänstemannanivå!
- **SF kräver full ersättning**, 100 %, vid skada och förebyggande åtgärder.
- **Vi vill påminna om beslutet** "...att bibehålla gynnsam bevarandestatus enligt art- och habitatdirektivet, samtidigt som tamdjurshållning inte påtagligt försvåras och socioekonomisk hänsyn tas." och att "att vargens förekomst i län med fäbodbruk, intensiv fårskötsel eller skärgårdar i huvudsak ska begränsas till de områden där den gör minst skada".
- **Skydds jakt måste beviljas snabbt** och i förhållande till hur stor skada som skett och utan flera angrepp krävs. Risken för kommande skador ska vägas in. Vid skydds jakt bör proffsjägare med hund anlitas så att skyddsjakten blir verkställd.
- **Fler utbildade rovdjurshundar**, som markerar rovdjurs närvaro.
- **Flera av de ersättningar** som går att ansöka om vid ett rovdjursangrepp är kopplade till regler som faller under statsstödsreglerna med ett maxtak och tre års begränsning. Där ligger även torkstödet och vissa andra stöd t.ex. röjning under RAS och gårdsbutiker.
- **Hur kan ersättning för skada ses som ett statsstöd** och falla under de minimis-reglerna? Om ett nytt angrepp sker året efter man "gått i taket" för dessa regler, så får man ingen ersättning.
- **Sveriges djurägare ska bli trodda**, respekterade och väl bemötta.

Sveriges fårägare vill fortsätta med fårhållning!

Sveriges fårägare är måna om sina djur och vill sköta om dem efter deras behov. Vi vill producera mat till Sveriges konsumenter, inte till rovdjuren.

Vi hoppas att samhället ger oss förutsättningarna för att kunna jobba vidare med fårhållning och lammproduktion, att staten ska ge full ersättning till både skador förorsakade av rovdjur och full ersättning till förebyggande åtgärder. Låt oss ha en levande landsbygd!

Om lammen tystnar växer hagarna igen.

Guðrun Haglund-Eriksson

Ordf./Rovdjursansvarig SV. Fåravelsförbundet

Kontakt

Guðrun Haglund-Eriksson
0768-48 64 65
gudrun@faravelsforbundet.com

Ulf Ekholm
076-844 49 92
ekholmulf@hotmail.com